

МИНИСТЕРСТВО ПРОСВЕЩЕНИЯ РОССИЙСКОЙ ФЕДЕРАЦИИ

Министерство образования и науки Республики Башкортостан

Администрация муниципального района Благоварский район

Республики Башкортостан

МОБУ СОШ с.Удрякбаш

РАССМОТРЕНО

на заседании
педагогического совета

протокол №1
приказ №90-ОД от «29»
августа 2023 г.

СОГЛАСОВАНО

на заседании управляющего
совета школы

протокол №1
приказ №90-ОД от «28»
августа 2023 г.

Календарно-тематическое планирование

учебного предмета «Башкирский (государственный) язык и литература »

для обучающихся 5-9 классов

с.Удрякбаш 2023

Аңлатма языу.

Укытыу рус телендә алып барылған мәктәптәрзең 5-9 сы кластары өсөн башкорт (дәүләт) теленән эш программаһы.

Башкорт теленән эш программаһы укытыу рус телендә алып барылған мәктәптәрзең 1-11 кластары өсөн башкорт теленән программаһы (2008) нигезендә, шулай ук:

-”Рәсәй Федерацияһы Мәғариф һәм Фән министрлығының №310089 бойорого менән 5.03.2004 й.рашланған “ дәүләт белем биреү стандартының Федераль компонентына һәм ”Рәсәй Федерацияһы Мәғариф һәм Фән министрлығының №1312 бойорого менән 9.03.2004 й.рашланған “ Федераль базис белем биреү планына,

- “Башкортостан Республикаһы Мәғариф министрлығының №737 бойорого менән 17.05.2010 й.рашланған “ региональ базис белем биреү планына,

- Төзөүселәре Толомбаев Х. А., Дәүләтшина М.С., Ғәбитова З. М., Усманова М. Г. , «Башкорт теленән программа» (Укытыу рус телендә алып барылған мәктәптәрзең I-IX кластары өсөн)- Ижевск: «Книгград», 2008.- нигезенә,

Укыу планы һәм йыллык календарь план-график буйынса эш прогаммаһы 34 сәғәткә бүленгән (азнаға 1 сәғәт).

Дәрәслек:М.Ғ.Усманова,З.М.Ғәбитова. Башкорт теле: Укытыу рус телендә алып барылған мәктәптәрзең 5-9 сы кластары өсөн дәрәслек. – Өфө : Китап, 2020.

Программа кимәле : базис

Был эш программаһында федераль һәм республика закондары талаптары тормошка ашырыла

«Рәсәй Федерацияһы халыктары телдәре тураһында» законы, Рәсәй Федерацияһының «Мәғариф тураһында» Законы, «Башкортостан Республикаһы халыктары телдәре тураһында» законы, Башкортостан Республикаһының «Мәғариф тураһында» Законы.

Программаның йөкмәткеһе 3 йүнәлештә төзөлгән

- телмәр эшмәкәрлеген формалаштырыу;
- тел менән әҙәби материалдары бергә кушып өйрәнелә (интеграция).
- лингвистик һәм әҙәби күренештәр, укыу материалы нигезендә, практик кулланыу максатынан сығып өйрәнелә (коммуникатив йүнәлеш).

Башкорт теленә өйрәтеүҙең максаттары һәм бурыстары:

- Укыусыларҙа башкорт телендә һөйләгәнде, укығанды, радио-телетапшырыуҙар тыңлағанды аңлау күнекмәләре булдырыу (аудирование).
- Башкорт теленең өндөрөн, һүзәрөн дөрөс әйтөп,үз-ара һөйләшергә, тәкдим ителгән темалар, ситуациялар буйынса һөйләргә өйрәтеү.
- Дәрәслектәге, укыу кулланмаларындағы текстарҙы, башкорт телендә сыға торған “Йәншишмә”, “Аҡбузат”, “Аманат” гәзит-журналдарын үз аллы һәм аңлы укыу күнекмәләрен биреү.
- Аралашыуҙа кәрәк була торған типик һөйләмдәрҙе күсереп,үз фекерҙәрөн билдәлә кимәлдә үз аллы языу күнекмәләрен булдырыу.
- Башкорт телен өйзә, йәмәғәт тормошонда, хезмәт процесында практик файзаланырға өйрәтеү.

V класс укыусыларының белем кимәленә талаптар.

- 1.Укытыусы укыған йәки һөйләгән, үзең укыған тексты аңлай алыу; 3-6 һөйләмдән торған диалогты аңлау, уны дауам итә белеү;
- 2. Укыған әсәр, картина, экскурсия, караған диафильм буйынса әңгәмәлә катнашыу;
- - предметты, күренеште элементар рәүештә һүрәтләү, уға үз мөнәсәбәтендә булдырыу;
- - хәбәр, һорау, өндәү һөйләмдәрҙе, поэтик әсәрҙәрҙе дөрөс интонация менән һөйләү;

- - 5 – 7 шиғырзы яттан тасуири һөйләй белеү;
- - тизәйткестәрзе, һынамыштарзы шыма итеп әйтә белеү.
- 3.Тексты шыма, аңлы, тасуири укыу;
- -текстың өлөштәрәнә, иллюстрацияларына исем биреү;
- -текстан аңлашылмаған һүзәрзе табыу, мәғәнәләрен аңлатыу, һүзлектәр менән эш итеү;
- -хикәйә, әкиәт, мәкәл, йомак жанрзанын айыра белеү.
- 4. Зур булмаған һөйләмдәрзе күсереп һәм яттан языу;
- - текст буйынса һораузарға яуап языу;
- - 6-10 һөйләмдән торған текстың йөкмәткеһен языу;
- -бер телдән икенсе телгә тәржемә итеү;
- -өйрәтеү характерындағы изложение, иншалар языу.

Укытыу предметының төп йөкмәткеһе.

Һаумы, мәктәп! (4сәғәт)

Был тема (1 сентябрь – Белем көнө.Мәктәп, укыу, белем алыу, тел өйрәнәү) башлыса “Көз” теманы менән бергә үрелеп бара. Бер үк вакытта, укыусыларзың йәйге каникулды нисек үткәрәүе тураһында әңгәмә үткәрәү, фекер алышыулар ойошторола. Был темаларға кағылышлы һүзәр, һүзбәйләнештәр, һөйләмдәр иҫкә төшөрөлә, һүзлек запасын байытыу йәһәтенән яңылары үзләштерелә.Башкорт теленең өн-хәрефтәре, калын һәм нәзек һузынқылар. Исем. Исемдәрҙең һан менән үзгәреше. Һөйләмдә һүз тәртибе. Сифат.

Үзем тураһында (3 сәғәт)

Был теманы үзләштереү барышында укыусы үзе тураһында,үзенең ғаилә ағзалары, яқындары тураһында һөйләргә өйрәнергә тейеш. Исемдәрҙең килеш менән үзгәреше. Алмаш. Зат алмаштары. Зат алмаштарының килеш менән үзгәреше. к-г,к-ғ тартынқыларының сиратлашыуы.

Йыл мизгелдәре (4 сәғәт)

Йыл мизгелдәре, һәр йыл мизгеленә хас үзенсәлектәр менән танышыу. Йыл мизгелдәрен, һәр мизгелгә караған ай исемдәрен дөрөҫ әйтә һәм телмәрҙә куллана белеү. Һорау алмаштары.Күрһәтеү алмаштары. Күрһәтеү алмаштарының килеш менән үзгәреше. Билдәһезлек алмаштары. Билдәләү алмаштары.

Башкортостанды беләһеңме? (4 сәғәт)

Укыусыларзы үзәре йәшәгән республиканың үткәне, бөгөнгөһө, киләсәге менән таныштырыу. Укыусы аңына үзе йәшәгән ерҙең – Башкортостандың тарихы, уның байлығы, күренекле шәхестәре һ.б. хақында бер бөтөн тыузырыу һәм ул турала һөйләй белеүзәрәнә өлгәшәү. Яңғызлык һәм уртаҡлык исемдәр. Юклык алмаштары.

Кеше. Тән ағзалары.шәхси гигиена. (4 сәғәт)

Был тема кешенең тән ағзалары, эске органдарының атамаларын белеү менән бергә шәхси гигиена, көн тәртибе, һаулығы менән берлектә алып барыла. Кешегә һау-сәләмәт булыу өсөн нимә эшләргә кәрәклегә тураһында әңгәмәләр үткәрәү, әсәрҙәр укыу. Башкорт телендә әйәлек төшөнсәһе. Кылым.

Яңы йыл менән. (3 сәғәт)

Яңы йыл теманы кыш теманы менән берлектә алып барыла. Кыш мизгеленең үзенсәлектәрен билдәләү, Яңы йыл менән туғандарзы, яҡын кешеләрҙе котларға өйрәтеү, һәр байрамдың үзенә генә хас күренештәре тураһында һөйләтеү. Кылымдың зат һәм һан менән үзгәреше.

Азык-түлек. Кейем-һалым. Өй . Магазин. (3 сәғәт)

Азык-түлек, кейем-һалым атамаларын өйрәнәү, һатып алыу этикеты менән таныштырыу, һөйләшергә, аралашырға өйрәтеү. Синоним.

8 март – Катын-кыҙар көнө. (2 сәғәт)

Әсәй тураһында шиғыр, хикәйәләр укыу. Әсәйҙең донъяла иң каҙерле кеше икәнен, уны ихтирам итергә, яратырға, каҙерләргә кәрәклеке аңлатыу. Был тема ғаилә теманы менән

берлектә бара, шуның өсөн алдағы кластарза үтелгән ғаилә темаһы кабатлана. Котлау откырыткалары язырға, котлау һүзәрән әйтә белергә өйрәтеү. Антоним.

Яз етте. (3 сәғәт)

Яз билдәләрен күрә һәм яз мизгеленен үзенсәлектәрен әйтә белергә өйрәтеү. 1 май, 9 май байрамдары, дуслык тураһында һөйләшеү. Омоним.

Язғы эштәр.(3 сәғәт)

Язғы эштәр, язғы бакса эштәре,баһыу эштәре тураһында һөйләшеү. һан. Үтелгәндәрзе кабатлау.

Язғы байрамдар. (1 сәғәт)

Башкорт халкының, Башкортостанда йәшәүсе башка халыктардың язғы тәбиғәт менән бәйлә һөрөф-ғәзәттәре һәм матур йолалары тураһында һүз алып барыла. Укыусыларға улардың кеше тормошондағы әһәмиәте, мәғәнәләрен, уларҙы тергеҙеү кәрәклеген еткерәү. Грамматика буйынса үтелгәндәрзе кабатлау.

Укыу-укытыу программаһында планлаштарылған һөҙөмтәләрге үзләштереләүен баһалау

Класта һәм өйҙә башкарыла торған язма эштәр өйрәтеү һәм тикшереү характерында була.

Уларға түбәндәгеләр инә:

- башкорт теленән төрлө типтағы күнегеүҙәр;
- тәржемә эштәре (башкорт теленән рус теленә һәм киреһенсә);
- дәреслектәргә әзәби текстарға пландар төҙөү;
- һорауҙарға язма яуаптар һәм иншалар;
- тел һәм әзәби материалдар буйынса аналитик һәм дөйөмләштереү тибындағы схемалар, проекттар һ.б. төҙөү.

Башкорт теленен ағымдағы, сирек йәки йыл азағында, шулай ук укыу йылы башында инеү диктанты, зур темаларҙан һуң йомғаҡлау контроль эштәре үткәрелә. Ағымдағы контроль эштәр программаның өйрәнелгән материалын үзләштереүҙе тикшереү максатында уҙғарыла. Улардың төрө һәм үткәреү йышлығы өйрәнелә торған материалдың катмарлылығынан, укыусылардың беләм кимәленән сығып билдәленә. Ағымдағы контроль эштәр өсөн укытыусы йә тотош дәресте, йә уның бер өлөшөн генә файҙалана ала.

Укыу йылы башында инеү диктанты, сирек һәм йыл азағында йомғаҡлау контроль эштәре мәктәп администрацияһы менән берлектә төзөлгән график буйынса үткәрелә. Контроль эштәрҙе сиректең беренсе көнөндә һәм дүшәмбелә үткәреү тәкдим ителмәй.

Укытыусының тел буйыса укыу- укытыу методик комплекты:

1.З.М.Ғәбитова, Х.А.Толомбаев.Урыс мәктәптәрендә башкорт телен укытыуҙы ойоштороу буйынса методик кәңәштәр.Өфө – 2006.

2.М.Ғ.Усманова, З.М.Ғәбитова. Башкорт теленән диктант һәм изложениелар йыйынтығы. Өфө – Китап – 2009.

Башкорт (дәүләт) телен өйрәнеү өсөн укыу - укытыу методик кулланмалар.

1.Усманова М. Г. Башкорт теле грамматикаһы таблицаларҙа һәм схемаларҙа. 2006.

2. Урыс мәктәптәренең 5-6 – сы синифтары өсөн башкорт теленән электрон дәреслек. – Өфө: Мәғариф министрлығы, 2003.

3. Аслаев Т. Х., Атнағолова С.В. Телмәр үстәреү буйынса сюжетлы картиналар.-Өфө:Китап, 1996.

4. Башкорт әзәбиәте буйынса аудио-видеоәсбап.- Өфө: Башкортостан Республикаһының Мәғариф министрлығы. 2005.

5. Башкорт теле грамматикаһы таблицаларҙа. Фонетика. Морфология. Өфө : «Эдвис» укытыу – методика үзәге, 2008.

6. З.М.Ғәбитова, Х.А.Толомбаев.Электрон дәреслек. Башкорт теле.ru. Өфө,2006.

Укыусылар өсөн тел буйынса укыу- укытыу методик комплекты:

Дәреслек: М.Ғ.Усманова,З.М.Ғәбитова. Башкорт теле: Укытыу рус телендә алып барылған мәктәптәрҙең 5-се класы укыусылары өсөн. – Өфө : Китап, 2010.

Материаль-техник кулланмалар

- телевизор;
- компьютер;
- проектор
- принтер;
- DVD-проигрыватель

Төп һәм өстәлмә әҙәбиәт

- 1.З.М.Ғәбитова, М.Ғ.Усманова. Башкорт теле: Укытыу рус телендә алып барылған мәктәптәрҙең 5-се класы укыусылары өсөн дәреслек. – Өфө : Китап, 2010.
- 2.З.М.Ғәбитова, Х.А.Толомбаев.Урыс мәктәптәрендә башкорт телен укытыуҙы ойштороу буйынса методик кәңәштәр.Өфө – 2006.
- 3.М.Ғ.Усманова, З.М.Ғәбитова. Башкорт теленән диктант һәм изложениелар йыйынтығы. Өфө – Китап – 2009.
- 4.Ғәбитова З.М. Телмәр үстөрөү дәресләре. – Өфө: Китап, 2009.
- 5.Башкортса – русса мәкәлдәр һәм әйтемдәр һүзлегә. – Өфө: Китап, 1994.
- 6.Әүбәкирова З.Ф., Әүбәкирова Х.Е., Дилмөхәмәтов М.И. Мин башкортса укыйым – Өфө: Китап, 2007.
- 7.Башкорт теле таблицаларҙа, схемаларҙа һәм кағизәләрҙә. Әүбәкирова З.Ф.– Өфө, 2006.
- 8.Тел төҙөктөсө, тизәйткөсө, һанамыштар. Төҙөүселәр: Иҫәнғолова Ә.Ф., Дәүләтколова Г.Ш. – Өфө: Эшлекле династия, 2008.
- 9.Журналдар: «Башкортостан укытыуыһы», «Аҡбузат», «Аманат».
- 10.Ял минуттары өсөн күнегүҙәр. Методик кулланма. Төҙөүселәр: Иҫәнғолова Ә.Ф., Дәүләтколова Г.Ш. – Өфө: Эшлекле династия, 2008.
- 11.М.В.Зәйнуллин. Хәҙерге башкорт теле.Морфология. - Өфө: Китап, 2005.
- 12.Толомбаев Х.А., Ғәбитова З.М. Башкорт теленән тестар. - Өфө: 2005
- 13.Русско-башкирский учебный словарь.Саяхова Л.Г., Ураксин З.Г. - Уфа: Китап, 2001.

5-се класс өсөн башкорт теленән календарь-тематик планлаштырыу

№	Тема	Сәғәт	Үтәреү вақыты		Техник кулланма	Искәрмә
			план.	үткәр.		
Һаумы, мәктәп. 4 сәғәт.						
1	Ф.Ғөбәйзуллина.Рәйфә мәктәпкә бара. Башкорт теленең өн һәм хәрефтәре. Алфавит.	1				
2	Безҙең ғаилә. Калын һәм нәзек һузынҡылар.	1			ЭД, Т-1	

3	Безең мәктәп. Исемдең һан менән үзгәреше.	1			ЭД, Т-2	
4	Күсереп язу. Курай моңо. Сифат.	1				
Үзем тураһында. 3 сәғәт.						
5	Үзем тураһында. Исемдең килеш менән үзгәреше.	1				
6	Минен эсәйем. Алмаш. Зат алмаштары.	1				
7	М.Ғафури. Кыр казы. Мәкәлдәр. йө, йө ижектәре.	1				
	Йыл мизгелдәре. 4 сәғәт					
8	Был кайһы ваҡыт? Сифаттың исем менән ярашыуы.	1				
9	Көз көнө һауа торошо. Һорау алмаштары.	1				
10	Дүрт теләк. Билдәһезлек һәм билдәләү алмаштары.	1				
11	Г.Ситдикова. Төслө кәләмдәрәм	1				
	Башкортостанды беләһеңме? 4 сәғәт.					
12	Урал – башкорт иле. Яңғызлыҡ һәм уртаҡлыҡ исемдәр.	1			ЭД, Т-3	
13	Салауат Юлаев һәйкәле. Һөйләм төзөлөшөн кабатлау.	1				
14	Башкортостан байлыҡтары. Һорау Һөйләмдәр.	1			ЭД, Т-4	
15	Өфө - Башкортостандың баш калаһы.	1			ЭД, Т-5	
	Кеше. Тән ағзалары. Шәхси гигиена. 4 сәғәт.					
16	Тән ағзалары. Шәхси гигиена Башкорт телендә эйәлек төшөнсәһе.	1				
17	Табиғат. Эйәлек төшөнсәһе.	1				
18	Дарыу үләндрәе. Кылым.	1				
19	Диктант.	1				
	Яңы йыл менән! 3 сәғәт.					
20	Башкортостанда кыш. Һөйләмдә һүз тәртибе.	1			ЭД, Т-7	
21	Һорауҙарға яуап. Кышкы уйындар.	1				
22	Яуа карҙар. Кылымдарың зат һәм һан менән үзгәреше.	1				
	Азык-түлек. Кейем-һалым. Магазин. Өй. Базар. 3 сәғәт					
23	Азык-түлек.	1				
24	Кейем-һалым. Синонимдар.	1				
25	Кымыз – файзалы эсемлек.	1				
	8 март – катын-кыҙҙар көнө. 2 сәғәт					
26	8 март – катын кыҙҙар көнө.	1				

	Антонимдар.					
27	Минең әсәйем. Интонация буйынса һөйләм төрҙәре.	1				
	Яз етте. 3сәғәт					
28	Башкортостанда яз. Синонимдар. Антонимдар. Омонимдар.	1				
29	Кайтығызкоштарым! Зат алмаштары.	1				
30	1 май – яз байрамы. 9 май – Еңеү байрамы	1				
	Язғы эштәр. 3сәғәт					
31	Бакса эштәре. ЙЫ,ЙЕ,ЙО, ЙӨ, ЙҮ кушымсалары.	1				
32	Контроль диктант.	1				
33	Хаталар өстөндә эш. Алмаш. Язғы сәскәләр.	1				
	Язғы байрамдар. Йомғаклау . 1 сәғәт					
34	Язғы байрамдар. Укыу техникаһын тикшерәү.	1			ЭД, Т-11	

6-сы класс өсөн башкорт теленән календарь – тематик планлаштырыу

№	Тема	Сәғәт	Үтәреү вақыты		Техник кулланма	Искәрмә
			план.	үткәр.		
Безең мәктәп – 6 сәғәт						
1	Беренсе сентябрь.Үтелгәндәрзе кабатлау.	1	06.09			
2	Намыслы бул. һүз.	1	13.09		ЭД, Т-1	
3	Кояш. Диолог. Һөйләмдә һүзәр	1	20.09		ЭД, Т-2	

	тәртібе.					
4	Инеш күсереп язу.Тыуған еркәйем.	1	27.09			
5	Хаталар өстөндә эш.Алтын көз.	1	04.10			
6	Йәш таланттар. Исемдәрзең күплек ялғауы	1	18.10			
Башкортостан ере буйлап - 6 сәғәт						
7	Контроль диктант.	1	25.10			
8	Хаталар өстөндә эш. Ватан. Кылым.	1	08.11			
9	Салауат батыр һәйкәле.	1	15.11			
10	Шәхестәр. Антонимдар.	1	22.11			
11	Әкият “ Кайындар ниңә ак?”	1	29.11			
12	Г.Юнысова. Башкортостан – дуслык иле. Синонимдар, омонимдар.	1	06.12			
	Дуслык кәзерен бел – 5 сәғәт					
13	Дуслык өсөн шул етәме? Дуслык тураһында мәкәлдәр һәм әйтемдәр.	1	13.12			
14	Дуслык ауыр сакта һынала. Грамматика буйынса үтелгәндәрзе нығытыу.	1	20.12			
15	Һеззе кунакка сакырзылар. Тәржемә эше.	1	27.12			
16	Кем дуҫ? Башкорт теленең үзенсәлекле хәрефтәре.	1	10.01			
17	А.Йәғәфәрова «Дуслык менән шаярмайзар».	1	17.01			
	Кыш дауам итә - 6 сәғәт					
18	Ф.Мәксүтова «Кар бөртөктәре». Кышкы тәбиғәт.	1	24.01		ЭД, Т-3	
19	Коштар донъяһы. Һөйләмдә һүззәр тәртібе.	1	31.01			
20	Т. Сәғитов « Икмәк» .	1	07.02		ЭД, Т-4	
21	Н.Нәжми «Кыш». Рәүеш.	1	14.02		ЭД, Т-5	
	Яз килә, яз! – 6 сәғәт.					
22	Р.Янбулатова «Коштар кайта». Һандар.	1	21.02			
23	Г.Юнысова «Тәбиғәтте шулай яраталармы?» Алмаш	1	28.02			
24	Р.Кужина-Латыпова «Күзәрәңдә, әсәй – донъя...» Өндәү һөйләм.	1	06.03			
25	К.Кинйәбулатова «Карғалар йыры». Һорау һөйләм.	1	13.03			
26	Ф.Рәхимғолова «Апрель йылмая». Үтелгәндәрзе кабатлау.	1	20.03			
27	Телмәр үстөрөү. Борис Домашников	1	03.04		ЭД, Т-7	

28	Әклимә Саяпова Еңеу көнө һандар төркөмсәләре	1	17.04			
	Йәмле йәй килә – 5 сәғәт.					
29	Г.Фәйзи «Йәйзе яратам». Кылым.	1	24.04			
30	Р.Әхмәдиев «Июнь һәм май». Һөйләм.	1	08.05			
31	Ш.Янбаев «Һабантуй». Һөйләм төрзәре.	1	15.05			
32	Й. Солтанов Тыуған еркәйем	1	22.05			
33	Үтелгәндәрзе кабатлау.	1	23.05			
34	Укыу техникаһын тикшереп.	1				
35	Йомғаклау .	1				

7 – се класс өсөн башкорт теленән календарь-тематик планлаштырыу

№ т/б	Бүлек исеме. Дәрестәр темаһы	Дата		Искәрмә
		план	факт	
Яңынан мәктәпкә.				
1	М. Кәрим. Ужытыусыма.VI класта үтелгәндәрзе кабатлау. Сифат дәрәжәләре			
2	Ө. Әсәзуллина. Хушлашыу. Урман аптекаһында.			
Ауыл тормошо				
3	Икмәк үткән юл. Т.Йосопов. Икмәк есе.Текст.			
4	Алтын башактар.			
5	Н.Мусин. Тәбиғәтте һаклау.Текст төзөлөшө.			
6	Бал корто. Хезмәт һәм икмәк тураһында мөкәлдәр.			
Башкортостан буйлап сәйәхәт				
7	М.Кәрим. Башкортостан. Урал. Уртаклык һәм яңғызлык исемдәр.			
8	Инеш диктант№1			
9	Уртаклык һәм яңғызлык исемдәрҙең дөрөс язылышы. Р.Ғарипов. Урал йөрәге. Кластан тыш укыу.			
10	Х.Назар.Урал имәне.Текст өстөндө эш.			
11	Аркайым. Тәбиғәт һәйкәлдәре.			”
12	Мин Уралда йәшәйем. Исем.Тыуған ил тураһында мөкәлдәр.			
13	Ө.Арысланов. “Лев Толстой башкорт далаһында”			
Спорт. Спорт кәрәк-ярактары				
14	Спорт – ул һаулык. Башкорт теленөң үзенсәлекле өндәре. Безҙең ғаилә ярышта. Тексты өлөштәргә бүлеү.			
15	Контроль диктант_____			
16	Хаталар өсөндө эшләү.Милли спорт. Иппотерапия Футбол. Н.Изелбай. Безҙең катокта			
17	Башкортостан калаларында спорт. һөйләм төрҙәре.			
Мин һәм безҙең ғаилә				
18	К.Шафикова. Әсәй күзҙәре. Шәжәрә. Кылым.			”.
19	Фәһемле һүзҙәр.(мөкәлдәр) Әсә һүзе. Кылымдарға өстәмә мәғәнә биреүсе һүзҙәр.			
20	Кошка әйләнгән әбей . Кылымдарзың заман формаһы. Безҙең ғаилә.К.Даян”Атай кәңәше”			
21	БТУ. Инша Минен шәжәрәм.			

8 – се класс өсөн башкорт теленән календарь-тематик планлаштырыу

№ т/б	Бүлек исеме . Дәрестәр темаһы	Дата		Искәрмә
		план	факт	
Алтын көз етте				
1	М.Сиражи. Йәндәрзе балкытыусы. 7 класта үтелгәнде кабатлау.	07.09		
2	Көз. Күсмә һәм кышлаусы коштар. Башкорт теленең үзенсәлекле өндөрөн кабатлау.	14.09		
3	Көзгө урман.С.Муллабаев. Синтаксис.	21.09		
4	Максаты буйынса һөйләм төрҙөрө.Р.Шаммасов. Тыуған яғым.	28.09		
5	Көз. К.Бальмонт. Һөйләм.	05.10		
Өфө-Башкортостандың баш калаһы				
6	Н.Нәжми. Тыуған калама йыр. Өфө- безҙең баш калабыҙ.	12.10		
7	К.Даян. Матур Өфө калаһы. Өфө урамдары.	19.10		
8	Контрольдиктант. №1	26.10		
Хезмәт төбө				
9	К. Кинйәбулатова.Ватаным тауыштары. Ябай һөйләм.	09.11		
10	З. Биешева. Йәшәү-хезмәт. Йыйнаҡ,таркау һөйләмдәр.	16.11		
11- 12	Изложение№1Бәйләнешле телмәр – үстөрөү (Һүзлек менән эш.) Изложение языу	23.11 30.11		
13	А. Насыров. Көслө сабак. Һөйләмдең баш киҫәктәре.	07.12		
14	М.Ғафури. Гөлдәр баксаһында. Юклык төшөнсәһе.	14.12		
15	Фонетик күнегеүҙәр	21.12		
16	Хаталар өстөндә эш. Р.Шәкүров. Эшһөйәрҙәр иле	28.12		
Ап-ак кыш етте				
17	Омоним. Ә.Вахитова. Карҙар яуа.	11.01		
18	Н.Нәжми. Кыш.Һүзлек менән эш.	18.01		

19	Эйә менән хәбәр араһында һызык. Диалог төзөү.	25.01		
20	Бәйләнешле телмәр үстөрөү №1 “Кышкы матурлык”	01.02		
21	Хаталар өстөндә эш. С.Әлибай. Кышкы урман.	08.02		
Йәмле яз, һағындык һине!				
22	Г.Якупова. Өмөтлө яз. Аныклаусы.	15.02		
23	З.Вәлитов. Март башы. Тултырыусы.	22.02		
24	Е. Кучеров. Язғы һыузар. Тултырыусы.	29.02		
25	Р. Ниғмәти. Ватан.	07.03		
26	Һүзлек диктанты	14.03		
Без йондоззар булып кайтырбыз				
27	С. Әлибай. Сәскәле ай. Аныклаусы, тултырыусы.	21.03		
28	Ладога- “Йәшәү юлы”. Һүзлек менән эш.	04.04		
29	М.Харис. Хат. Хәл. Үлемһез батырлык.	11.04		
30	С.Юлаев- башкорт халкының милли батыры.	18.04		
Ай Уралым, Уралым				
31	А. Игебаев. Башкортостан- илгенәм. Ябай һөйләмгә синтаксик анализ.	25.04		
32	Контроль диктант №2. Урманды һаклайык!	02.05		
33	Р.Ниғмәтуллин. Башкортостан. Хаталар өстөндә эш. Үтелгәнде кабатлау.	16.05		
34	Йомғаклау дәресе. Р. Йәнбәк. Мәңге балкы, Башкортостан!	23.05		

9 – сы класс өсөн башкорт теленән календарь-тематик планлаштырыу

№	Бүлек атамаһы, дәрес темаһы	Үткәру ваҡыты		Искәрмәләр
		План.	Факт.	
Һаумы, мәктәп!				
1	А.Игебаев. Тоғро душым, йор юлдашым. Үтелгәндәрзе кабатлау			
2	Ғ.Хөсәйенов. Бәхет нимә? Исемдәрзең килеш менән үзгәрәүе			
3	М.Акмулла “Көз”.Сифат.			
4	Башкортостанда көз. Һөйләмдең баш , эйәрсән киҫәктәре			
Башкортостан тәбиғәте				
5	Р. Бикбаев. ”Уралыма.”Исем			
6	Т. Ғәниева “Оло Ялан”. Сифат			
7	Р. Ғарипов. Кеше. Һөйләмдең эйәрсән киҫәктәре.			
8	Үтелгәндәрзе кабатлау . Контроль диктант№1			
9	Хаталар өстөндә эшләү. Тыуған илкәйем- ғәзиз еркәйем. Хәлдәр			
10	Ф. Мөхәмәтйәнов. Кешем – ил күрке. Кылымдарзың заман үзгәреше.			
11	Еребеззең йәшел бизәге. Үтелгәндәрзе кабатлау			
Атамалар ни һөйләй?				
12	Бәйләнешле телмәр үстәрәү. Изложение№1			
13	Хаталар өстөндә эшләү. Баш калабыз – Өфө. Яңғызлык исемдәр.			
14	К. Аралбаев . Янғантуға мәзһиә. Һөйләмдә һүззәр тәртибе			
Башкортостан мәзһиәте				
15	Башкортостан театрзари.Өстәлмәлек			
16	Музейзар. Өстәлмәлек.			
17	Башкортостан мәзһиәте. Тиң киҫәкле һөйләмдәр			
18	М. Ғафури. Ике себен. Мәсәл. Бейеү сәнғәте. Үтелгәндәрзе кабатлау			
19	Контроль диктант№2			
Халык ижады – халык хазинаһы				
20	Хаталар өстөндә эшләү Халык ижады. Ябай Һөйләм			
21	Бәйләнешле телмәр үстәрәү. Р. Нурмөхәмәтов. “Чехов Башкортостанда”			
22	Хаталар өстөндә эшләү.Башкорт халык йырзари. Һүрәтләү саралары. С. Ағиш. Кунак ашы. Үтелгәндәрзе кабатлау			

